

Regelbunden tillsyn i Blåsboskolan

Förskoleklass

Grundskola 1-6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Västerås kommun och besökt Blåsboskolan den 3 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/sv/tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 15 februari 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Blåsboskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Blåsboskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Blåsboskolan

Blåsboskolan	Antal elever
Förskoleklass	42
Grundskola	221

Källa: Skolans egna uppgifter i samband med tillsynen

Blåsboskolan är en skola med förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6. Skolan ligger i Västerås norra skolområde och leds av en rektor. Skolan är indelad i arbetslag utifrån verksamhetsområden.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

Skolan anger måluppfyllelsen för både årskurs 3 och 5 i grundskolan i sin kvalitetsredovisning.

För årskurs 3 anges 2008 måluppfyllelsen i matematik och svenska. 32 av 35 (91%) elever nådde målen i matematik. 32 av 35 (91%) elever nådde också målen i svenska. Året innan var motsvarande siffror 30 av 32 (94%) i matematik respektive 29 av 32 (91%) i svenska. För årskurs 5 anges måluppfyllelsen år 2008 i samtliga ämnen i kvalitetsredovisningen. Vid de nationella proven var andelen godkända i svenska och svenska som andra språk 96 procent, i matematik 100 procent och i engelska 100 procent. Av skolans bedömningar framgår att måluppfyllelsen i samtliga ämnen ligger mellan 96 och 100 procent.

Skolinspektionen bedömer att Blåsboskolan huvudsakligen når målen i läroplanen och kursplanerna.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan (IUP) för varje elev vid utvecklingssamtalet. Den ska vara framåtsyftande och skriftligen sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den ska också innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Dessa omdömen bör anpassas till elevens ålder och förutsättningar. De individuella utvecklingsplaner Skolinspektionen tagit del av vid Blåsboskolan innehåller korta anteckningar och kommentarer om elevens starka sidor, om elevens utvecklingsbehov samt hur eleven ska göra för att nå målen. Dessa kompletteras ibland med vilka åtaganden eleven, förälder och skolan gör. Kommentarer har ofta karaktären av beskrivningar av personliga egenskaper eller utgör uppmaningar hur eleven ska arbeta eller agera. I viss mån tas kunskapsutvecklingen i svenska och matematik upp. Dock är kopplingen i övrigt till målen i läroplanen och i kursplanerna svag. I de flesta ämnen saknas skriftliga omdömen och vilka insatser som behövs för att nå målen. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har fått ta del av innehåller överenskomna mål och aktiviteter för eleven men ansvaret ligger främst på eleven - skolans insatser framgår inte med tydlighet. Skolinspektionen bedömer att Blåsboskolan inte upprättar skriftliga omdömen i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer också att skolan behöver se över innehållet i de individuella utvecklingsplanerna så att de överensstämmer med författningarnas krav.

4 (11)

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § och 4 kap. 1 § skollagen samt 5 kap 1 § grundskoleförordningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd och sådant stöd ska också ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Också i avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. framgår att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisning och elevvårdsverksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver för att nå målen för utbildningen.

Vid tillsynen av Blåsboskolan framkommer att det inte ges särskilt stöd i alla ämnen för de elever som har svårigheter i skolarbetet. Särskilt stöd ges främst i matematik och svenska, därefter engelska. Det framkommer även att det är lärarberoende i vilken utsträckning särskilt stöd ges i andra ämnen än svenska,

6 (11)

engelska och matematik.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas så att alla elever som är i behov av särskilt stöd kan få detta. Skolinspektionen bedömer också att skolan behöver säkerställa att särskilt stöd vid behov ges i samtliga ämnen

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behand-

ling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Enligt 3 kap 14 § diskrimineringslagen ska en utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som har samband med ovan nämnda diskrimineringsgrunder. Det finns inget hinder för skolan att föra samman dessa två planer i ett dokument. Skolinspektionen bedömer dock endast skolans plan mot kränkande behandling.

Blåsboskolans likabehandlingsplan redovisar såväl skolans arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling som arbetet för att förebygga och förhindra diskriminering. Planen innehåller rutiner för utredning av fall av kränkande behandling och diskriminering och en plan för de direkta åtgärder som vidtas i sådana fall. Dock utgår planen inte från en kartläggning och nulägesbeskrivning som kan ligga till grund för de insatser och åtgärder som behöver göras under året på Blåsboskolan.

Skolinspektionen har granskat Blåsboskolans likabehandlingsplan och funnit att den tydligare bör utgå från en aktuell kartläggning av skolans behov inom området. Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att upprätta en plan mot kränkande behandling som fullt ut svarar mot författningarnas krav. Skolinspektionen vill också uppmärksamma skolan på att det av planens benämning bör framgå att den omfattar skolan arbete med att förebygga och förhindra kränkande behandling.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I 4 kap. 3a § skollagen anges att vissa bestämmelser om utbildningens omfattning i grundskolan (timplan) framgår av bilaga 3 till skollagen. I denna bilaga anges utbildningens omfattning i grundskolan för ämnen och ämnesgrupper. I 1 kap. 2 § grundskoleförordningen definieras begreppen undervisning och garanterad undervisningstid. I 1 kap. 4 § grundskoleförordningen anges bestämmelser om lokaler och utrustning. I Blåsboskolan saknas ändamålsenliga lokaler för skolförlagd undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap. Vid faktagranskningen görs tillägget att kök i två av skolans fritidshem används vid en del hem- och konsumentkunskapslektioner. Vid tillsynen framkommer dock att undervisningen i hem- och konsumentkunskap till största delen genomförs genom hemuppgifter, vilket också bekräftas av rektorn. Skolinspektionen gör bedömningen att undervisning genom hemuppgifter inte uppfyller kravet på garanterad undervisningstid under lärares ledning, vilket måste åtgärdas. Skolinspektionen bedömer också att skolan behöver försäkra sig om att ändamålsenliga lokaler och utrustning för ämnet hem- och konsumentkunskap används för undervisningen.

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Den enskilda skolans utveckling ska skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår i Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn har således ansvaret för skolans resultat. I tillsynen framkommer att ett systematiskt kvalitetsarbete delvis pågår på skolan. Verksamhet, insatser och resultat följs upp och diskuteras i arbetslag och ledning. Däremot framkommer brister när det gäller analys av resultaten och kopplingen mellan analysen och de åtgärder som föreslås. Skolinspektionen bedömer sammantaget att rektorn bör stärka systematiken i kvalitetsarbetet och att åtgärder i högre grad genomförs med utgångspunkt från analys av resultaten, så att arbetet sker i enlighet med de nationella styrdokument.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola, förskola och fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive sko-

lan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Blåsboskolans kvalitetsredovisning beskriver mål, insatser och resultat under rubrikerna *Kunskaps- och utvecklingsuppdraget* samt *Normer och värden*. För grundskolan redovisas resultaten i svenska och matematik för årskurs 3 samt alla ämnen för årskurs 5. Det framgår inte vilka insatser som bidragit till förbättring och varför detta har skett. Vidare kan Skolinspektionen konstatera att de analyser som görs av kunskapsresultaten är knapphändiga och allmänt hållna samt att de har en otydlig koppling till de åtgärder för utveckling som föreslås. Sammantaget kan detta leda till att kvalitetsredovisningen inte fungerar som det framåtsyftande och levande dokument och förbättringsverktyg det är tänkt att vara. Blåsboskolans kvalitetsredovisning saknar en redovisning av skolans uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen.

Skolinspektionen bedömer att Blåsboskolan behöver utveckla sin kvalitetsredovisning så att den till fullo uppfyller de krav som författningarna ställer.

Stockholm 13 november 2009

Sture Löf

Marita Bergman